

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Kvk.II.37.121/2008/2.szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Havasi Zsolt ügyvéd kérelmezőnek az Országos Választási Bizottság 2008. március 9-én hozott 108/2008. (III. 9.) számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelme tárgyában az alulírott napon meghozta a következő

v é g z é s t :

A Legfelsőbb Bíróság az Országos Választási Bizottság 108/2008. (III.9.) számú határozatát megváltoztatja és a Hajdú-Bihar Megyei Területi Választási Bizottság 4/2008. (III.5.) TVB számú határozatát - az indokolás megváltoztatásával - helybenhagyja.

E végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

P.I.L. 2008. március 2-án kifogást nyújtott be a Vámospércs Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2008. február 28-án, a szavazatszámoló bizottságok tagjainak és a póttagoknak a megbízatását visszavonó és új szavazatszámoló bizottsági tagok és póttagok megválasztásáról hozott 81/2008. (II.28.) számú és 82/2008. (II.28.) számú határozatai ellen. Álláspontja szerint a képviselő-testület a szavazatszámoló bizottságok tagjainak visszahívásáról, új tagok választásáról nem dönthetett volna. Döntése meghozatalára csak 2008. február 18-ig lett volna mód. Az ezt követően hozott döntés a képviselő-testület a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 26.§ (1) bekezdésébe ütközik, a szavazatszámoló bizottságok tagjai megbízatásának visszavonására nem is volt a Ve. 26.§ (2) és (4) bekezdésében felsorolt törvényes indok. Kérte ezért a jogsértés megállapítását és a szükséges intézkedés megtételét.

A Hajdú-Bihar Megyei Területi Választási Bizottság a 4/2008. (III.5.) TVB számú határozatával a kifogást elutasította. Határozata indokolása szerint Vámospércs Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Ve. 26.§ (4) bekezdés d) pontjában biztosított jogkörében járt el, a szavazatszámoló bizottság tagjainak és póttagjainak megbízatása folyamatosan fennáll, így a Ve. 23.§ (1) bekezdésében meghatározott időpont nem értelmezhető oly módon, hogy a képviselő-testület a szavazatszámoló bizottságok tagjait és póttagjait csak az országos népszavazás napját megelőző 20. napig választhatja meg.

P.I.L. fellebbezést terjesztett elő az Országos Választási Bizottsághoz (továbbiakban: OVB), amelyben kérte a határozat megváltoztatását, a jogsértés megállapítását, Vámospércs Városi Önkormányzat Képviselő-testülete jogsértő határozatai megsemmisítését. Fellebbezésében állította, hogy a szavazatszámoló bizottságok tagjainak, póttagjainak megbízatása nem volt visszavonható, a képviselő-testület 2008. február 28-án nem hozhatott volna ilyen tartalmú döntést.

Az OVB 2008. március 9-én kelt 108/2008. (III.9.) határozatával a fellebbezésnek helyt adott és a Hajdú-Bihar Megyei Területi Választási Bizottság 4/2008. (III.5.) TVB határozatát megváltoztatta, megállapította, hogy Vámospércs Városi Önkormányzat Képviselő-testülete megsértette a Ve. 26.§ (1) bekezdésében és (4) bekezdés a) pontjában foglaltakat. A Ve. 26.§ (1) bekezdése értelmében a választási bizottságok választott tagjainak megbízása általános szabály szerint a következő általános választásra létrehozott választási bizottság alakuló üléséig tart. Ezen a meghatározott időtartamon belül a választási bizottság tagjainak megbízása csak a Ve. 26.§ (4) bekezdésében felsorolt okokból szűnhet meg. Mindebből következően a képviselő-testület nem jogosult arra, hogy a választási bizottságok választott tagjainak megbízását visszavonja. Mindezek alapján a kifogással érintett azt a képviselő-testületi határozatot, amely a szavazatszámlláló bizottságok tagjainak, póttagjainak megbízását visszavonta, a Ve. 26.§ (4) bekezdés a) pontjába ütközőnek találta, ezért megállapította, hogy a területi választási bizottság a kifogást tévesen utasította el jogsértés hiányára hivatkozással.

Az OVB határozata ellen a kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben kérte a határozat megváltoztatását és a kifogásolt képviselő-testületi határozat megsemmisítését. Sérelmezte, hogy az OVB a képviselő-testületi határozatot nem semmisítette meg és nem rendelkezett a jogszerű állapot helyreállításáról, így a fellebbezésben foglaltaknak nem tett eleget. Álláspontja szerint Vámospércs Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a Ve. 23.§ (1) bekezdésében foglalt jogkörében jár el a szavazatszámlláló bizottságok tagjainak megválasztásakor, így hatáskörének gyakorlása folytán a Ve. hatálya alá tartozik. A képviselő-testület a szavazatszámlláló bizottságok tagjainak, póttagjainak visszahívásakor és új tagok választásakor ezt, a Ve. hatálya alá tartozó hatáskörét jogsértő módon gyakorolta. A jogsértés megállapításán túlmenően az OVB-nek, illetve a területi választási bizottságnak a Ve. 78.§ (1) bekezdés c) pontja szerint rendelkeznie kellett volna a jogsértő képviselő-testületi határozatok megsemmisítéséről.

A bírósági felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Ve. 1.§-a szerint e törvény célja, hogy a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek, valamint a választási szervek egységes, áttekinthető és egyszerű eljárási szabályok alapján törvényes keretek között gyakorolhassák a választásokkal kapcsolatos jogait. A Ve. 3.§-a értelmében a választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk az alapelveket. A Ve. 1.§-ában megfogalmazott törvényi cél határozza meg azt a személyi kört, amelyre a Ve. hatálya kiterjed. A Ve. 3.§-a ezt a személyi kört gyűjtőnéven "a választásban érintett résztvevők"-ként definiálja, és írja elő számukra a Ve. alapelveinek, rendelkezéseinek betartását.

A Legfelsőbb Bíróság korábbi eseti döntésében már hangsúlyozta, hogy a Ve. személyi hatálya alá nem tartozó szervek nem résztvevői a Ve. tárgyi hatálya alá tartozó választási eljárásnak. A Ve. személyi hatálya alá nem tartozó állami szervek hatáskör-gyakorlása, tevékenysége nem tartozik a Ve. által szabályozott választási eljárás körébe; ezért az állami szervek hatáskörének és feladatkörének gyakorlása, működése nem sorolható a választási kampány körébe sem (Kvk.III.37.305/2004/2.).

Az OVB csak a választási eljárási törvény személyi hatálya alá tartozókat illetően rendelkezhet (Kvk.III.37.133/2006/2. szám). Ebből az következik, hogy az önkormányzatot illetően indítványozott jogkövetkezmények megtételére sem a választási szerveknek, sem a Legfelsőbb Bíróságnak hatásköre nincs. Hatáskör hiányában az önkormányzat, vagy annak

valamely szerve tevékenységének jogsértése nem vizsgálható, a jogsértésre vonatkozóan megállapítás nem tehető.

A Hajdú-Bihar Megyei Területi Választási Bizottsághoz benyújtott kifogás egyértelműen a Vámospércs Városi Önkormányzat Képviselő-testülete által elkövetett jogsértés megállapítására, a szükséges intézkedések megtételére irányult. Miután az önkormányzat képviselő-testülete nem tartozik a Ve. hatálya alá - az OVB határozatának indokolásában kifejtettekkel ellentétben -, nem volt vizsgálható, hogy a képviselő-testület tevékenysége mennyiben sérti a Ve. szabályait.

A Legfelsőbb Bíróság hangsúlyozza, hogy a demokratikus választási eljárást biztosító választási jogorvoslatok a Ve. jelenlegi személyi hatályára figyelemmel nem biztosítanak átfogó, minden jogalanyra vonatkozó jogorvoslati hatáskört. Nem érintik a jogrendszer más jogorvoslati, és egyéb eljárásait, így a közigazgatási hivatalnak a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) 98. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott törvényességi ellenőrzési hatáskörét sem. A közigazgatási hivatal törvényességi ellenőrzési eljárásban vizsgálhatja, hogy a Vámospércsi Városi Önkormányzat Képviselő-testülete kifogásolt határozatai törvénytörőek-e. Nincs tehát törvényes lehetőség arra, hogy a választási szervek az önkormányzat képviselő-testületének működését minősítve, mérlegelésük alapján egyes határozatainak törvényességét felülbírálják. A helyi önkormányzat feladatkörébe számos olyan intézkedés megtétele tartozik, amely közvetve vagy közvetlenül kapcsolatba hozható a választási (népszavazási) eljárásokkal. A választási szerveknek nincs hatásköre arra, hogy az adott intézkedés (képviseleti határozat) vizsgálata alapján a Ve.-ben szabályozott jogkövetkezményt alkalmazzák a helyi önkormányzat képviselő-testületével szemben. Az OVB sem változtatta meg vagy helyezte hatályon kívül jelen ügyben a képviselő-testület támadott határozatait annak ellenére, hogy a törvénytörést megállapította. Ez a felemás intézkedés azt a feloldhatatlan ellentmondást hordozza, hogy a képviselő-testület határozatát az Ötv. által meghatározott körben a közigazgatási hivatal keresete alapján a bíróság helyezheti hatályon kívül akkor is, ha a határozat a választási eljárással áll közvetlen kapcsolatban. A jelenleg hatályos törvényi szabályozás mellett tehát a választási eljárással kapcsolatos képviselő-testületi határozat törvényességi ellenőrzésére is a közigazgatási hivatal rendelkezik hatáskörrel.

A fentiek alapján a Vámospércsi Városi Önkormányzat Képviselő-testülete tevékenységére vonatkozó kifogás érdemben nem vizsgálható, az önkormányzattal, illetve annak szervével szembeni jogkövetkezmények levonására sem az OVB-nek, sem a Legfelsőbb Bíróságnak nincs lehetősége. Ezért a Legfelsőbb Bíróság az OVB határozatát a Ve. 84.§ (7) bekezdés b) pontja alapján megváltoztatta, és a Hajdú-Bihar Megyei Területi Választási Bizottság határozatát a Ve. 81.§ (4) bekezdés a) pontja alapján helybenhagyta az indokolás fentiek szerinti megváltoztatásával.

A végzés elleni további jogorvoslatot a Ve. 84.§ (10) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2008. március 12.

Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke,
Lénártné dr. Márton Gizella sk. előadó bíró,
Dr. Kurucz Krisztina sk. bíró